

VÝZNAMNÉ ŽIVOTNÉ JUBILEUM
PROF. ING. DR. HC. PAVLA RYBÁRA, PHD.

IMPORTANT ANNIVERSARY
prof. Ing. Dr. hc. Pavla Rybára, PhD.

Pavel HRONČEK¹, Ladislav HVIZDÁK², Lucia DOMARACKÁ²

¹ Brusno, Kúpeľná 83/114, 976 62, email: phroncek@gmail.com

² TU Košice, Fakulta BERG, Ústav zemských zdrojov, Oddelenie geo a montánneho turizmu, Letná 9, 042 00 Košice, email: ladislav.hvizdak@tuke.sk

³ TU Košice, Fakulta BERG, Ústav zemských zdrojov, Oddelenie manažérstva zemských zdrojov, Park Komenského 19, 042 00 Košice, email: lucia.domaracka@tuke.sk

Abstract:

Dr. h. c. prof. Ing. Pavol Rybár, PhD. was born on 21. February 1950 in Košice (Slovakia). He currently works as a university professor at the Faculty of Mining, Ecology, Process Control and Geotechnology (BERG) of Technical University in Kosice, where he lives with his wife and two daughters. This year, he celebrated significant jubilee (65 years) full of creative strength.

A brief professional curriculum vitae.

Education and qualifications: Mining Faculty, Technical University, Kosice - Ing. (Mining – Mining Geology), since 1976; Mining Faculty, Technical University, Kosice - PhD. (Mining and Geotechnics) since 1986; Mining Faculty, Technical University, Kosice - (Docent) Lecturer (Mining and Geotechnics) since 1991; Faculty BERG, Technical University, Kosice – Professor (Mining and Geotechnics) since 1999.

Employment history: Geologist, Geological survey, Spišská Nová Ves (1976 – 1979); R&D worker Dept. of Mining, Mining Faculty TU Kosice (1979 – 1988); Foreign Expert - Union de Minería y Sal, Havana, Cuba (1988 – 1990); Lecturer, Dept. of Mining, F BERG, TU Kosice (1991 – 1993); Head of Department of Mining and Geotechnics, F BERG (1993 – 1997); Vicedean of the Faculty BERG, Technical University, Kosice (1997 – 2000); Dean of the Faculty BERG, Technical University Kosice (2000 – 2007); Director of the Institute of Enterprising and Tourism, Faculty BERG (2003 – 2007); Head of the Institute of Geotourism, Faculty BERG (2007 – 2015); Professor of the Institute of Geo and Mining tourism, Faculty BERG Technical University, Kosice (since 2015).

Educational staying on foreign universities: 1983 Beograd (Yugoslavia); 1986, 1987, 1988, 2002 Paris, Fontainebleau (France); 2000, 2001 Helsinki, Tampere (Finland); 2004 Mineapolis, Pittsburg (USA); since 2006 Wydział geologie, geofizyki a ochrony srodowiska AGH TU Krakow (Poland) – visiting professor; since 2010 TU Freiberg (Germany) – visiting lecturer.

Membership at academic and technical institutions: Board of Directors of Slovak Mining Chamber, Supervisory Board (2001 – 2007); Editorial Boards of Academic Journals in Slovakia, Czech republic, Poland and Slovenia (2002 – 2007); Editorial Boards of Academic Journals in Slovakia, Czech republic, Poland and Slovenia (2002 – 2007); Editorial Board of scientific and professional journal Geoturystyka/Geotouristic, Poland (since 2004); Editor in Chief of the scientific journal Acta Geoturistica (since 2010); Editor in Chief of the scientific

journal Acta Montanistica Slovaca (2000 – 2004); Konwient polskich dziekanów górnich a geologicznych wydziałów (2002 – 2007); Mikovínyi Iskola Tanácsa, Miskolc, Univerzita, Miskolc, Hungary (2003 – 2007); Federation of European Mining Programs, Holland, Board of Directors (2004 – 2007); Member of ad hoc group of scientists and technical experts in Mining Technology (International body INTER OCEAN METAL with residence in Stetin, Poland – deputy of Slovak republic for extraction of minerals from sea bed) (since 2004); President of the Society of Mining Professors/Societät der Bergbaukunde (2004 – 2006); President of IAGt (International Association for Geotourism), Krakow, Poland (2007 – 2010); Foreign member of Russian Mining Academy of Science, Moscow (since 2006).

Scientific and publication activity: 6 monograph, 26 University textbooks (scriptum), 4 Chapters in the book publication, 28 Articles and abstracts in journals registered in CC, 21 Articles in SCI journals, 17 Articles in international journals outside CC, 14 Articles in national magazines – non SCI or CC, 4 Invited lectures at international conferences, 57 Articles and abstracts in proceedings of international conferences, 27 Articles and abstracts in proceedings of national conferences, 6 Number of patents and industrial designs, 340 Number of citations and responses, 33 Number of finished doctorands (PhD.)

Awards and honours: Man of the year 1999, American Biographical Institute, Raleigh, North Carolina, USA (1999); The International Directory of Distinguished Leadership, ninth Edition, 2000, American Biographical Institute, Raleigh, North Carolina, USA (2000); STU plaque awarded by the Rector of STU Bratislava (2001); Medal of Banská Štiavnica city (Slovakia) – “Safety of cultural heritage of the city and town development” (2004); Appreciation “Ehrenmitglied des ungarischen Bergbaus”, Presidium of hungarian mining societies, Budapest, Hungary (2005); Medal “Szt. Borbála érem”, Ministry of economy, Hungary (2005); Medal “Agricola”, Premium of Technical University Ostrava, Czech republic (2006); Medal IOM, Interocean Metal, Poland (2007); Medal Ministry of Economy of Slovak republic (2007); Dr. h. c. of TU - Miskolci Egyetem, Hungary (2012).

Významný banský odborník a univerzitný pedagóg medzinárodného formátu prof. Ing. Pavol Rybár, PhD. sa v uplynulých dňoch dožil významného životného jubilea. Dňa 21. februára 2015 oslávil v plnej tvorivej sile šesťdesiatepiate narodeniny.

Jubilant sa narodil v Košiciach, kde absolvoval základnú školu a následne tu aj v roku 1968 zmaturoval na Strednej všeobecno-vzdelávacej škole na Kováčskej ul. 28. Po maturite pokračoval vo vysokoškolskom štúdiu spočiatku na Strojníckej fakulte, odbor elektrotechnika a od roku 1970 na Baníckej fakulte VŠT v Košiciach, kde promoval v roku 1976. Po získaní vysokoškolského

inžinierskeho diplomu pracoval v rokoch 1976 – 1979 ako geológ v Geologickom prieskume, n. p. Spišská Nová Ves.

V roku 1979 nastúpil ako vedeckovýskumný pracovník na Katedru dobývania ložísk Fakulty BERG Technickej univerzity v Košiciach, kde sa začala jeho významná vedeckovýskumná a pedagogická činnosť. Na katedre, kde pôsobil, obhájil kandidátsku prácu v roku 1986 a získal vedecký titul CSc. Následne v roku 1988 odišiel na dvojročný pracovný pobyt na Kubu, kde pôsobil ako zahraničný expert v spoločnosti Union de Minería y Sal v Havane. Po návrate z Kubu v roku 1991 pôsobil aj naďalej na Katedre dobývania ložísk Fakulty BERG TU v Košiciach, kde sa v roku 1991 habilitoval za docenta v odbore Hlbinné dobývanie ložísk a v roku 1999 bol menovaný profesorom v odbore Dobývanie ložísk nerastov a geotechnika.

Jeho funkcionárska činnosť na akademickej pôde Technickej univerzity sa začala v roku 1993, kedy sa stal vedúcim svojej materskej Katedry dobývania ložísk. Ako vedúci katedry pôsobil do roku 1997, kedy sa stal prodekanom Fakulty BERG TU v Košiciach. V nasledujúcich dvoch funkčných obdobiach od roku 2000 do roku 2007 bol dekanom Fakulty BERG. Od tohto roku až do začiatku roku 2015 zastával funkciu riaditeľa Ústavu geoturizmu Fakulty BERG (dnešné Oddelenie geo a montánneho turizmu patriace pod Ústav zemských zdrojov), ktorý ešte ako dekan založil v roku 2005.

Pedagogická a vedecká činnosť jubilanta sa do roku 1988 sústreďovala na povrchové dobývanie ložísk, trhacie práce, geoštatistiku, modelovanie ložísk nerastov a na optimalizáciu parametrov trhacích prác pri povrchovom dobývaní. Pracoval v oddelení vývoja na problémoch zavádzania výpočtovej techniky v baníctve, využitia zeolitov v poľnohospodárstve, priemysle a pri ochrane životného prostredia a venoval sa tiež problematike výroby soli z morskej vody v salinách. Po roku 2001 využíva svoje bohaté odborné skúsenosti v problematike oceňovania ložísk nerastov, v matematickej štatistike a geoštatistike, v modelovaní ložísk nerastov a plánovaní ťažby v banských závodoch prostredníctvom počítačových modelov. Tiež sa venuje problematike zemských zdrojov, alternatívnych zdrojov energie a uskladňovaniu veternej energie. V neposlednej rade sa výskumná činnosť jubilanta sústreďuje na rozpojovanie horninového masívu vodíkovými technológiami technológiou Litho Jet, tiež na využitie vodíkového reaktora pre spracovanie nízkokvalitných surovín a výrobu čistých látok, ako aj na Uskladňovanie elektrickej energie za využitia supravodivého magnetu (SMES) a tiež Environmentálne a ekonomické aspekty ťažby nerastov z morského dna.

Výsledky vedeckovýskumnej činnosti jubilanta našli aj množstvo praktických uplatnení v hospodárstve, o čom svedčí päť realizovaných vynálezov a úžitkových vzorov v praxi.

Svoju bohatú vedeckú činnosť rozvíjal jubilant aj na mnohých zahraničných vedeckovýskumných a pracovných pobytoch. V roku 1983 sa zúčastnil študijného pobytu v bývalej Juhoslávii, v roku 1986, 1987, 1988 a 2002 vo Francúzsku, v roku 2000 a 2001 vo Fínsku a v roku 2004 v Spojených štátoch amerických. Od roku 2007 prednáša ako hosťujúci profesor na fakulte Geológie, geofyziky a ochrany životného prostredia AGH TU Krakov, v Poľsku predmety História baníctva, Montánny turizmus, Objekty (Atrakcie) geoturizmu a Geoturizmus a ochrana životného prostredia. V roku 2008 prednášal ako zástupca Poľska a Slovenskej republiky na Ekonomickom fóre Európa - Ázia, ktoré sa konalo v Krynici v Poľsku. V roku 2011 absolvoval prednáškový pobyt na Guest lecturer Berg Akademie, TU Freiberg v Nemecku na tému hlbokomorského baníctva.

Z nespočetných domácich a zahraničných ocenení a vyznamenaní jubilanta spomenieme aspoň tie najvýznamnejšie. V roku 1999 získal cenu *Man of the year 1999*, ktorú mu udelil American Biographical Institute v Raleigh v Severnej Karolíne v USA. V nasledujúcom roku získal cenu *The International Directory of Distinguished Leadership, ninth Edition, 2000*, ktorú mu udelil ten istý inštitút. V roku 2004 mu primátor mesta Banská Štiavnica udelil cenu mesta Banská Štiavnica *Za záchranu kultúrneho dedičstva a rozvoj mesta*. V roku 2005 získal ocenenie *Ehrenmitglied des ungarischen Bergbaus*, ktoré mu udelilo Prezídium maďarských bankských spoločností v Budapešti. V tom istom roku získal v Budapešti aj cenu Maďarského Ministerstva hospodárstva *Szt. Borbála érem*. Významné ocenenie získal jubilant aj v Českej republike, kde mu bola v roku 2006 udelená Medaila Agricola. Túto cenu udeľuje už tradične Vysoká škola báňská TU v Ostrave. V roku 2007 získal medailu IOM, Interocean Metal v Poľsku a v tom istom roku aj medailu ministra hospodárstva SR.

Pri vymenúvaní vedeckovýskumných aktivít jubilanta treba spomenúť aj množstvo jeho členstiev vo významných vedeckých a odborných komisiách a redakčných radách doma i v zahraničí. Na domácej pôde bol v rokoch 1998 – 2007 členom vedeckej rady Technickej univerzity v Košiciach, v rokoch 2000 - 2007 predsedom vedeckej rady Fakulty BERG TU v Košiciach, členom spoločnej komisie pre baníctvo pre obhajoby doktorských dizertačných prác (DrSc.), predsedom celoštátnej Spoločnej odborovej komisie (SOK) vedného odboru Dobývanie ložísk nerastov a geotechnika a predsedom celoštátnej Spoločná odborová komisia študijného odboru tretieho stupňa *Získavanie a spracovanie zemských zdrojov*, od roku 2001 členom predstavenstva Slovenskej banskej komory.

V zahraničí je zahraničným členom Ruskej banskej akadémie vied, v rokoch 2000 – 2007 členom vedeckej rady *Hornicko-geologické fakulty Vysoké školy báňské TU v Ostrave* v Českej republike, od roku 2002 členom *Konwientu polskich dziekanów gornych a geologicznych*

wydzialow v Krakove v Poľsku, od roku 2003 členom vedeckej rady *Mikovinyi Iskola Tanácsa, Miskolc Univerzita* v Maďarsku, v rokoch 2004 – 2006 bol prezidentom *Asociácie banských profesorov* s celosvetovou pôsobnosťou, od roku 2004 zástupcom Slovenskej republiky pre ťažbu minerálov z morského dna v Medzinárodnej organizácii *INTER OCEAN METAL* so sídlom v Štetíne v Poľsku, v rokoch 2004 – 2007 členom predstavenstva spoločnosti FEMP (*Federation of European Mining Programs*) so sídlom v Delft v Holandsku a v rokoch 2008 – 2011 prezidentom a zakladajúcim členom Medzinárodnej organizácie IAGt (*International Association for Geotourism*) so sídlom v Krakove v Poľsku (od 2011 člen).

Jubilant bol v rokoch 1996 – 2007 predsedom redakčnej rady medzinárodného vedeckého časopisu *Acta Montanistica Slovaca*, členom redakčnej rady Zborníka vedeckých prác Vysoké školy báňské TU v Ostrave v Českej republike, člen redakčnej rady vedeckého časopisu *Geoturistika/Geotourism, Stowarzyszenia Naukowego im. Stanisława Staszica* v Krakove v Poľsku, člen redakčnej rady štvrťročníka *Górnictwo i Geoinżynieria* v Krakove v Poľsku a člen redakčnej rady vedeckého časopisu *Falulteta za organizacijske vede Kranj* v Slovinsku. V roku 2010 založil na pôde fakulty BERG TU v Košiciach vedecký časopis *Acta Geoturistica Slovaca*, ktorého je aj šéfredaktorom. Od roku 2014 je členom redakčnej rady vedeckého časopisu *Questiones Rerum Naturalium prírodovedeckej fakulty UMB v Banskej Bystrici*.

Pre úplnosť vedeckovýskumných činností jubilanta uvedieme aj jeho publikačnú činnosť, ale vzhľadom k jej veľkému rozsahu len v skrátenej štatistickej podobe. Je autorom 28 článkov publikovaných v časopisoch registrovaných v CC, 21 článkov publikovaných v časopisoch SCI 6 vedeckých monografií, 4 kapitol vo vedeckých, 26 vysokoškolských učebných a učebných textov, 17 článkov v zahraničných vedeckých časopisoch mimo databáz CC, 14 článkov v domácich vedeckých časopisoch mimo databáz SCI a CC, 57 článkov publikovaných na zahraničných konferenciách, 27 článkov publikovaných na domácich konferenciách. Na jeho práce je zaznamenaných viac ako 340 citačných ohlasov doma i v zahraničí. Prof. P. Rybár je autorom 6 patentov a úžitkových vzorov a bol hlavným vedeckým garantom na 4 medzinárodných vedeckých konferenciách.

Jubilant vychoval 33 doktorandov a v súčasnosti je garantom študijného odboru *Geoturizmus* (II. stupeň vzdelávania) a študijného odboru *Získavanie a spracovanie zemských zdrojov* (III. stupeň vzdelávania). Zároveň je predsedom Odborovej komisie študijného odboru 5.2.38. *Získavanie a spracovanie zemských zdrojov*, v ktorom obhájili svoje doktorandské práce a habilitovali sa a inaugurovali nielen domáci, ale aj zahraniční odborníci.

Za vynikajúcu vedeckú a pedagogickú činnosť a za skúsenosti z praxe bol prof. P. Rybárovi v roku 2012 udelený čestný doktorát Dr. h. c., ktorý si slávnostne prevzal na TU v Miškovci (TU – Miskolci Egyetem) v Maďarsku.

Neposlednom rade sa zaslúžil sa aj o významné kultúrno – spoločenské aktivity v súvislosti so zachránou historického odkazu baníckeho vysokého školstva, a tiež o záchranu a oživenie baníckych tradícií na Slovensku. Od nástupu prof. Ing. Pavol Rybár, PhD. do funkcie dekana Fakulty BERG Technickej univerzity v Košiciach v roku 2000 si dal za jeden z prvoradých cieľov dosiahnuť, aby bola Fakulta BERG aj s ostatnými baníckymi a lesníckymi fakultami, ktorých počiatky sa viažu na Banskú Štiavnicu, uznaná ako pokračovateľka Baníckej akadémie. Výsledkom početných trpezlivých a náročných jednaní najmä v Miškolci, Šoproni a Leobene bol slávnostný podpis Deklarácie pokračovateľov duchovného dedičstva Baníckej akadémie v Banskej Štiavnici, ktorý sa uskutočnil 30. novembra 2001 v stĺpovej sále Slovenského technického múzea v Košiciach o 10. hod dopoludnia. Na znak úcty mestu, v ktorom slávna Banícka akadémia vznikla a pôsobila, je priamym účastníkom Deklarácie aj mesto Banská Štiavnica. Prof. Pavol Rybár je tiež iniciátorom vzniku významného projektu Stredoeurópska železná cesta, ktorá má za úlohu chrániť a propagovať banícke a železiarske pamiatky východného Slovenska.

Významného životného jubilea sa dožil jubilant v plnej vedeckovýskumnej a tvorivej aktivite. V mene všetkých jeho kolegov, spolupracovníkov a priateľov želáme jubilantovi pevné zdravie a bohatý tvorivý elán do ďalšej vedeckovýskumnej a pedagogickej činnosti a aby svoje bohaté odborné skúsenosti aj naďalej odovzdával nielen vedeckej komunite ale aj širokej verejnosti a svojim poslucháčom.